

Karin Van der Salm
VD
Gryaab AB

Göteborg den 2020-02-10

Beslut att anta Göteborgs stads riktlinjer för ägarstyrning

Kommunfullmäktige i Göteborg antog den 12 september 2019 Göteborgs stads riktlinje för ägarstyrning. Av tjänsteutlåtandet till förslaget till dokumentet anges följande. Göteborgs stads riktlinjer är tillsammans med det bolagsspecifika ägardirektivet och bolagsordningen de centrala styrdokumenterna för bolagen. De definierar bolagens uppdrag, det kommunala ändamålet med verksamheten samt ägarens, det vill säga kommunfullmäktiges, förväntningar på bolaget.

Av punkt 3.7 1 § i Göteborgs stads riktlinje för ägarstyrning framgår följande. Göteborgs stads riktlinje för ägarstyrning ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på respektive bolags bolagsstämma. Gryaab AB måste således anta riktlinjerna på årsstämman för att de ska vara giltiga för Gryaab.

Gryaabs styrelse beslutade den 7 februari 2020 att godkänna Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning och att dessa ska läggas fram på årsstämman (se protokollsutdrag).

Utdrag ur protokoll från styrelsemöte den 7 februari 2020:

101 §

Övriga beslutspunkter

a) Inför årsstämman, Göteborgs stads riktlinjer för ägarstyrning

VD redogjorde för Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, Bilaga K.

Styrelsen beslutade att godkänna Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning och att dessa ska läggas fram på kommande årsstämma.

Med vänliga hälsningar

Karin Van der Salm

Sven-Ove Pettersson
Enligt delegation

Göteborgs
Stad

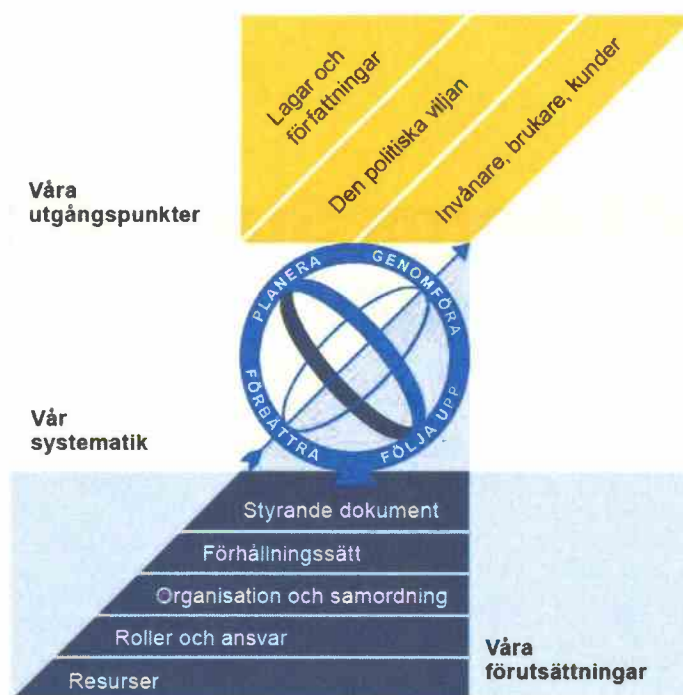
Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrssystem

Utgångspunkterna för styringen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Stadens bolagsstyrelser	Diarienummer: 0517/19	Datum och paragraf för beslutet: 2019-09-12, § 31
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: Avdelningschef stadsutveckling, stadsledningskontoret
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning	3
1 Inledning	3
2 Ägarstyrning.....	3
3 Roll- och ansvarsfördelning.....	4
3.1 Kommunfullmäktige	4
3.2 Kommunstyrelsen.....	4
3.3 Göteborgs Stadshus AB	5
3.4 Moderbolag	6
3.5 Dotterbolag.....	6
3.6 Delägda bolag	7
3.7 Giltighet	7

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

1 Inledning

Göteborgs Stads bolag skapar tillsammans med stadens övriga verksamheter nytta för boende, besökare och verksamheter i staden, samt medverkar i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle.

Viktiga skäl för Göteborgs Stad att äga bolag är att avgränsa den kommersiella verksamheten från den skattefinansierade, möjliggöra ett marknadsmässigt beteende i en konkurrensutsatt situation, tydliggöra styrelsernas ansvar och befogenhet enligt aktiebolagslagen samt att det är lagkrav att viss typ av verksamhet ska bedrivas i bolagsform. Flera av bolagen agerar på en konkurrensutsatt marknad med stöd av speciallagstiftning som kräver ett agerande på affärsmässiga grunder.

2 Ägarstyrning

Ägarstyrningen över stadens bolag innebär att den samlade styrningen enligt kommunfullmäktiges beslut genomförs. Det förutsätts ske genom en aktiv och närvarande dialog och ett konstruktivt arbetssätt, såväl mellan kommunstyrelsen och Göteborgs Stadshus AB, som mellan Göteborgs Stadshus AB och dess dotterbolag, samt i underkoncerner mellan moderbolag och dotterbolag.

Bolagen i staden är organiserade i en koncern med koncernmoderbolag, moderbolag och dotterbolag. Staden - vars ägande utövas genom kommunfullmäktige - är direktägare av Göteborgs Stadshus AB, nedan benämnt Stadshus AB, som i sin tur äger dotterbolag, de interna respektive direktunderställda bolagen samt stadens del av de regionala bolagen. Stadshus AB ansvarar för att utöva den av kommunfullmäktige beslutade ägarstyrningen i dessa bolag. De dotterbolag som ägs av Stadshus AB är moderbolag i underkoncerner där moderbolagen äger dotterbolag som i förekommande fall är ägare av dotterdotterbolag i en hierarkisk struktur.

De verksamhetsdrivande bolagen har, utöver dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, ett bolagsspecifikt ägardirektiv som är beslutat av kommunfullmäktige och som definierar ägarens krav och förväntningar på bolaget inom ramen för bolagets verksamhet.

Bolagens verksamhet regleras främst av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även annan lagstiftning styr verksamheten.

Några av stadens bolag ägs tillsammans med andra kommuner och intressenter. Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

I uppdraget att företräda ägaren ingår att tydliggöra ägarens mål med verksamheten och att stödja bolagen i genomförandet. I Stadshus AB:s och moderbolagens uppdrag ligger även att återföra väsentlig information till ägaren och att ta initiativ till ändrad inriktning i bolagens uppdrag.

3 Roll- och ansvarsfördelning

Nedan beskrivs roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur.

3.1 Kommunfullmäktige

- § 1 Äger samtliga aktier i Göteborgs Stadshus AB.
- § 2 Fastställer det kommunala ändamålet med verksamheten i respektive bolag och beslutar om riktlinjer, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument som krävs för kommunfullmäktiges samlade styrning såsom till exempel beslut om stadens budget.
- § 3 Beslutar om övergripande ekonomiska förutsättningar för stadens bolag.
- § 4 Beslutar på förslag av kommunstyrelsen om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda kommunala ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna.
- § 5 Utser ledamöter och suppleanter i bolagsstyrelser samt lekmannarevisorer med suppleanter.
- § 6 Uppdrar åt revisorskollegiet att upphandla revisionstjänster åt stadens bolag.
- § 7 Tar ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

3.2 Kommunstyrelsen

- § 1 Ansvarar för uppsikt över stadens bolag enligt kommunallagen.
- § 2 Bereder och yttrar sig över bolagsfrågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige för beslut enligt kommunallagen.
- § 3 Prövar årligen om den verksamhet som bedrivits av helägda och delägda bolag under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet ska den lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.
- § 4 Utarbetar förslag till ägardirektiv för Stadshus AB, i samverkan med Stadshus AB, samt yttrar sig över förslag om ägardirektiv för övriga bolag.
- § 5 Tar initiativ i frågor av hela staden-karaktär i syfte att samordna stadens verksamhet inklusive bolagssektorn.
- § 6 Beslutar om vilka kriterier som ska ligga till grund för arvodesberedningens gruppindelning för styrelsearvoden.
- § 7 Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med Stadshus AB med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, analys och slutsatser från genomförda ägardialoger, viktiga policyfrågor samt övriga frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 8 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i Stadshus AB och lämnar instruktion till ombudet.
- § 9 Beslutar på förslag från Stadshus AB om ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.

3.3 Göteborgs Stadshus AB

- § 1 Äger stadens aktier i de direktunderställda samt de regionala bolagen.
- § 2 Har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för ägarstyrningen av bolagen i koncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige. Ägarstyrningen ska utgå från ett hela stadenperspektiv vilket innebär ansvar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen.
- § 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom koncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av de direktunderställda bolagen.
- § 4 Ska i rollen som aktiv ägare stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.
- § 5 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av moderbolagen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, vilket inkluderar de tillfällen Stadshus AB tillfrågats om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda bolagen.
- § 6 Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- § 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i de direktunderställda bolagen samt de regionala bolagen och lämnar instruktion till ombuden.
- § 8 Utarbetar förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för de direktunderställda bolagen, i samverkan med berört bolag och kommunstyrelsen, samt yttrar sig över förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för dotterdotterbolag inför kommunfullmäktiges fastställande.
- § 9 Yttrar sig över förslag till aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordningar för delägda bolag, vilka ska fastställas av kommunfullmäktige.
- § 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunstyrelsen tillfrågas.
- § 11 Yttrar sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda respektive dotterdotterbolagen som ska till kommunfullmäktige för ställningstagande.
- § 12 Ansvarar för att bolagskoncernens skattebelastning i första hand sker hos koncernmoderbolaget.
- § 13 Lämnar förslag till kommunstyrelsen om koncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.
- § 14 Upprättar koncernbokslut för bolagskoncernen samt lämnar uppföljningsrapporter på strategisk nivå med utgångspunkt från rapporteringen från de direktunderställda bolagen och de regionala bolagen.
- § 15 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i direktunderställda bolag.

3.4 Moderbolag

- § 1 Äger stadens aktier i dotterbolagen inom moderbolagets underkoncern.
- § 2 Har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för ägarstyrningen av dotterbolagen i underkoncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, dotterbolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, samt beslut fattade av kommunstyrelsen eller Stadshus AB på delegation av kommunfullmäktige. Ägarstyrningen ska utgå från ett hela staden perspektiv vilket innebär ansvar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom underkoncernen.
- § 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom underkoncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av dotterbolagen.
- § 4 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av dotterbolagen till Stadshus AB, vilket inkluderar de tillfällen moderbolaget tillfrågats om ärenden av principiell karaktär.
- § 5 Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med dotterbolagen med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till Stadshus AB.
- § 6 Är rapporterande enhet till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige respektive till Stadshus AB för samtliga dotterbolag i underkoncernen.
- § 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i dotterbolagen samt lämnar instruktion till ombudet.
- § 8 Beslutar om underkoncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut enligt beslut från kommunstyrelsen.
- § 9 Utarbetar förslag till ägardirektiv för helägda dotterbolag, som ska fastställas av kommunfullmäktige. Förslag ska utarbetas i samråd med Stadshus AB och berört dotterbolag.
- § 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska Stadshus AB tillfrågas.
- § 11 Ytrar sig över dotterbolagens resp dotterdotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.
- § 12 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i dotterbolag.

3.5 Dotterbolag

- § 1 Ansvarar för genomförande av verksamheten med utgångspunkt i bolagsordning, ägardirektiv för bolaget, kommunfullmäktiges budget samt övriga styrande dokument.
- § 2 Medverkar i ägardialog och i den samverkan och samordning i övrigt som moderbolaget tar initiativ till.
- § 3 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska moderbolaget tillfrågas.

- § 4 Yttrar sig över dotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.
- § 5 Bolag som i formell mening är moderbolag utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i sina dotterbolag samt lämnar instruktion till ombudet.

3.6 Delägda bolag

- § 6 För de av staden delägda bolag ska, med beaktande av kommunallagen samt aktiebolagslagen, så långt möjligt stadens inflytande som delägare säkerställas i aktieägaravtal och ägardirektiv. Formerna för hur ägandet ska utövas och hur ägardialogen ska genomföras med de delägda bolagen ska regleras i respektive aktieägaravtal (eller motsvarande) för bolaget.
- § 7 Former för ägarstyrning av de minoritetsägda bolagen regleras av kommunfullmäktige i särskild ordning

3.7 Giltighet

- § 1 Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på resp bolags bolagsstämma.